

Skoleanlegg for bærekraftige byer og lokalsamfunn

Felleskapsløsninger og sambruk

Marit Rygh, fagrådgiver MNAL

Norske arkitekters
landsforbund

Bufdir

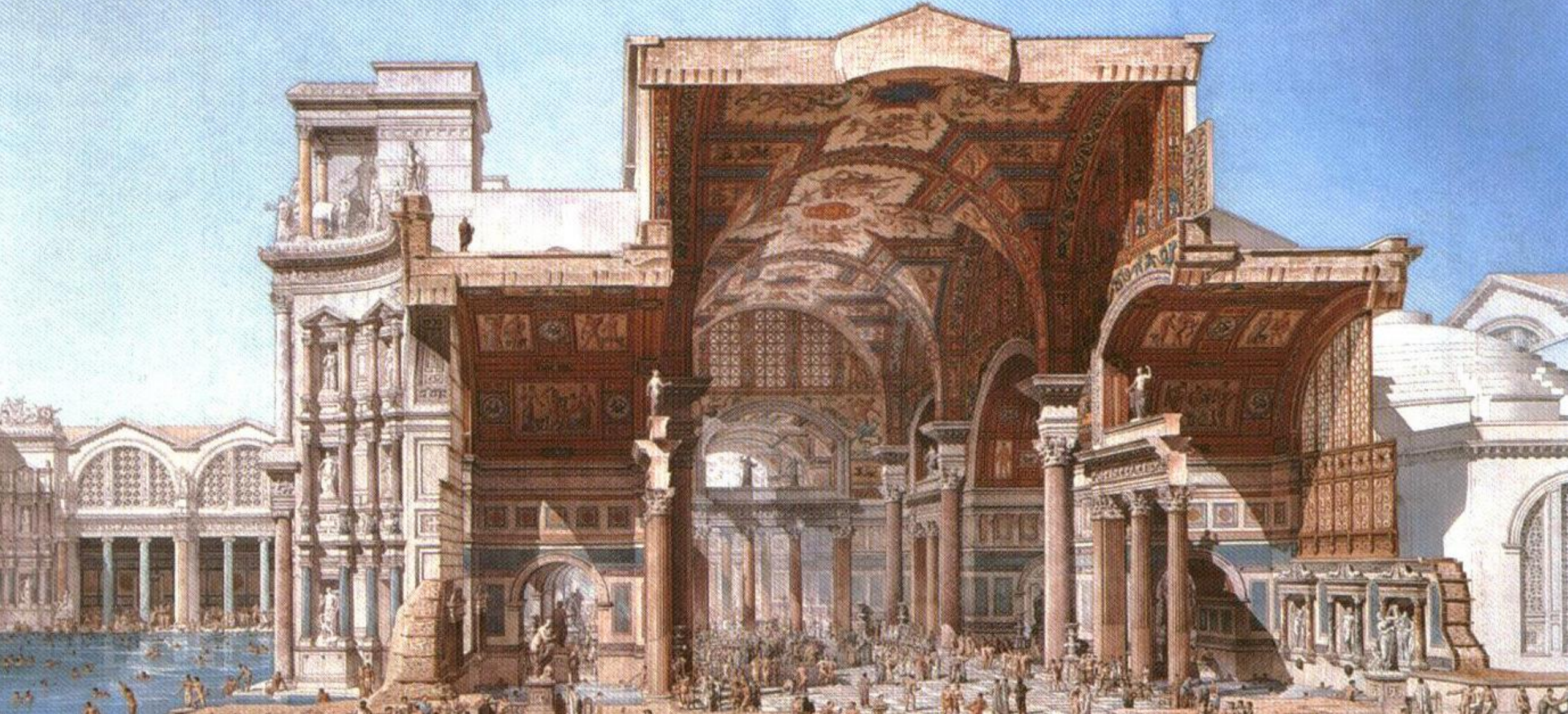

Med et levende lokalmiljø mener vi steder hvor **alle** mennesker har mulighet til å møtes. Slike steder er åpne for alle, tilgjengelige for alle, og de har ofte noe ved seg som er attraktivt, som gjør at de tiltrekker seg mennesker. Et eksempel på dette er torg og gater- på større steder og i byer.

Norske arkitekters
landsforbund

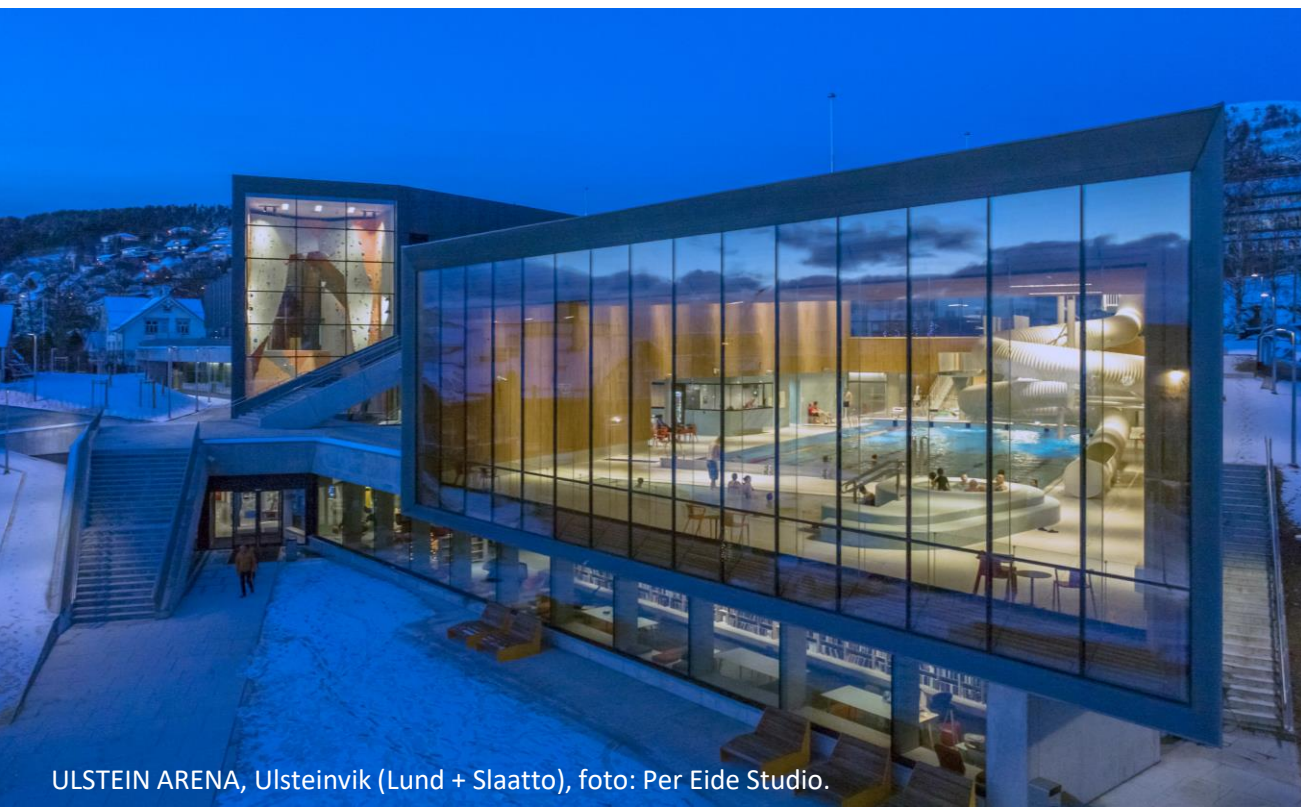

Et annet eksempel, er steder som tilbyr noe som mange liker å gjøre. Slike steder kan bli til et samlingspunkt som generer et levende miljø omkring seg- i gater utenfor og internt i bygget. Etter sigende skal Diokletians termer i Roma omkring år 300 ha vært et slikt sted: i tillegg til å være et bad, var det et møtested, en handelsplass, et bibliotek- et sted å diskutere og utveksle ideer.

SAMLING, Nord-Odal (Helen & Hard), foto: helenhard.no

ULSTEIN ARENA, Ulsteinvik (Lund + Slaatto), foto: Per Eide Studio.

- Fra vår egen tid har vi også inspirerende eksempler på slike bygg:
- Samling i Nord-Odal, tegnet av Helen og Hard har både bank, boliger og et bibliotek.
  - Ulstein Arena tegnet av Lund og Slaatto, har bibliotek, bad og et klatresenter.

Hva med eksisterende skoleanlegg?

Hva skal til for at skoleanleggene våre blir steder for sambruk og fellesskapsløsninger? Hva skal til for at skoleanleggene våre blir drivere for levende og inkluderende lokalmiljø? I pilotprosjektet vårt har vi søkt etter tre pilotkommuner som har behov for å videreutvikle eksisterende skoleanlegg. Pilotprosjektet skal påvirke praksis i de kommunene som deltar ved å legge opp til fellesskapsløsninger og sambruk.

Grymyr barneskole

Gran kommune

Grymyr har synkende barnetall og for stor skoleanlegg.

- Oppvekstsenter: skole og barnehage samlet og sømløst
  - Grendeplassen: skolegården som samlingsplass
  - Veksthuset: åpent skolebygg til bruk for grenda
- Kommunen vil utvikle en samskapingsprosess for utviklingen av Grendeplassen og Veksthuset.

Østre Halsen skole

Larvik kommune

Østre Halsen kan bli et sted for samling i bydelen. Kommunen ønsker å forbedre det psykososiale miljøet i skoleanlegget.

- Undersøke hvordan ulike psykologiske behov kan møtes med tilpasset fysisk utforming i skoleanlegget
- Drives av kommunepsykolog og PPT-tjeneste
- Teste og lære i en del av skoleanlegget før oppskalering.

Nesoddtangen skole

Nesodden kommune

Nesoddtangen er utpekt som sentrumsområde og skoleanlegget skal inngå som del av attraktiv og aktiv allmenning. Skoleanlegget har behov for totalrehabilitering.

- Medvirkningsprosess skal føre fram til en plan for allmenningen som gir føring for skolens videreutvikling.
- Egen stilling for medvirkningskoordinator i kommunen

Pilotprosjektets framdrift

FASE 1: FORPROSJEKT OG
ANSKAFFE
PILOTPROSJEKTER

Prosjektoppstart
Prosjektplan
Forprosjekt: avgrense oppgaven
Konkretisere kriterier
Forprosjekt: konkretisere resultater
Innhente søknader
Utllysning av pilotprosjekt
Søknadsfrist pilotprosjekt
Presse- / kommunikasjonsarbeid
Velge ut pilotprosjekter

2021

FASE 2: PILOTPROSJEKTER

Forberede nettverkssamling
Nettverkssamling
Presse- / kommunikasjonsarbeid
Følge opp pilotprosjekt 1
Følge opp pilotprosjekt 2
Følge opp pilotprosjekt 3
Konkretisere status og resultat

2022-2023

FASE 3: OPPSUMMERING
OG FORMIDLING

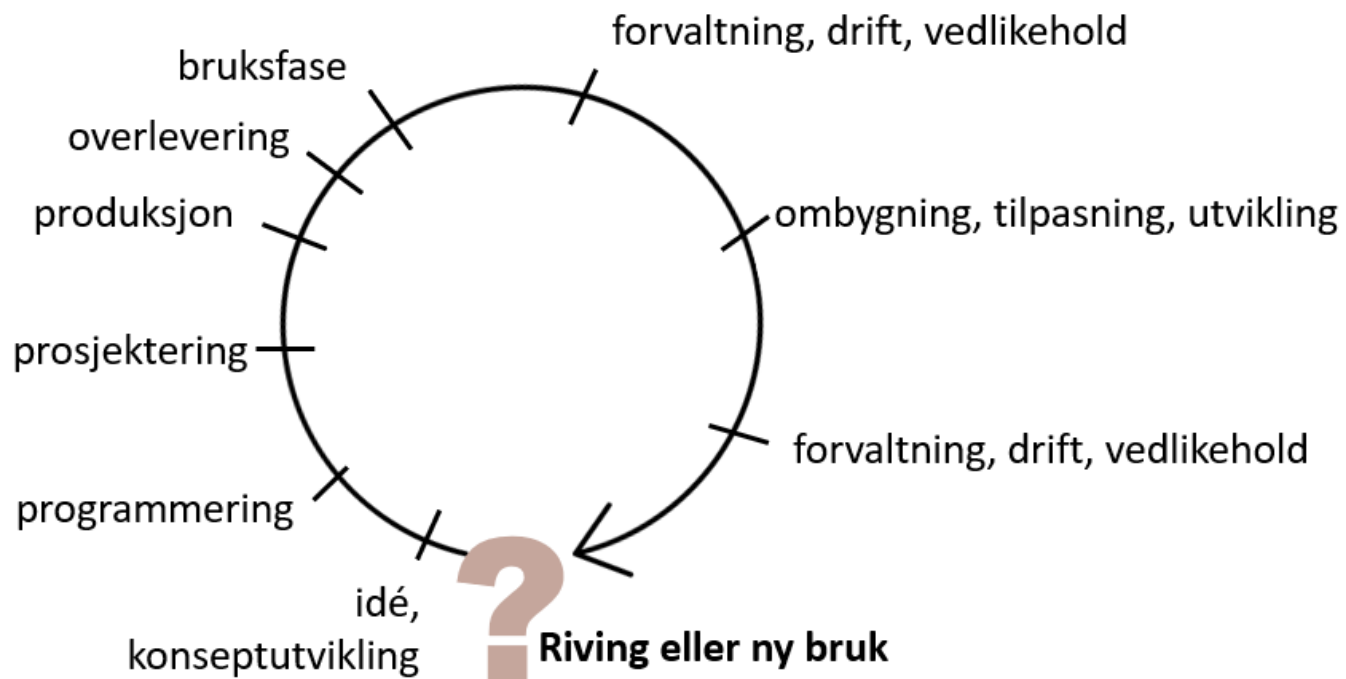
Sammenstilling av resultater
Eksempelsamling UU / tilgjengelighet
Eksempelsamling omruksprosjekter
Produksjonsfase
Konferanse / webinar / kurs
Publikasjon av veileder / sluttrapport
Presse- / kommunikasjonsarbeid

2024

Tidligfase

Illustrasjon: «Byggeprosessen i et livsløpsperspektiv»
etter boken «Samspill i byggeprosessen» 2019 av Geir K. Hansen

Å holde mulighetene åpne lenge nok, og sørge for å få oversikt over ulike mulige veivalg er ikke så lett som det høres ut. Det trengs både ressurser og tid til å modne og definere problemstillingen og utforme prosjektplanen, samt til å utvikle kunnskap om behovene sammen med aktørene i prosjektet slik at man sammen kan legge grunnlaget for et tiltak som har langsiktige verdier

Norske arkitekters
landsforbund

Medvirkningsprosesser

Viktig å etablere gode prosesser for barn og unges medvirkning, spesielt i skoleutviklingsprosjekter. Å knytte dette til timeplanen, under læringsmålet «demokrati og medvirkning» anbefaler vi for å knytte prosessen til skolens ansatte og elever.

Norske arkitekters
landsforbund

Aktører

KOMMUNALE VIRKSOMHETER

- Oppvekst
- Kultur
- Helse
- Idrett
- Park og byrom
- Plan
- Eiendom
- ...

SKOLEN

- Elever
- Ansatte
- Skoleledelse
- FAU, SU

PRIVATE

- Innbyggere
- Organisasjoner
- Næringsliv

RÅD

- Råd for eldre
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse
- Råd for ungdom

Det er også viktig å involvere tilstrekkelig med aktører når man skal utvikle fellesskaps- og sambruksløsninger, for å sikre representasjon og mangfold. I tillegg er det viktig å sikre et bredt utvalg av kommunale virksomheter som aktører i prosjektet. De kommunale virksomhetene trengs både for å belyse behov og definere utfordringsbildet, men også for å sikre eierskap i gjennomføringen og driftsfasen, gjennom felles forpliktelser i investering og budsjett og ansvar for drift.

